

Óvissa um løngjaldsstovurnar

Landsstýrið hevur m.a. kravt, at fakfeløgini, ella løngjaldsstovurnar, sjálvar skulu útvega sær on-line-útgærd og útbúgving og gjalda hetta, um tær vilja verða við, tá farið verður til kelduskatt. Hetta var FA ikki sinnað fyri á fundi við landsstýrið í vár. Síðan hevur felagið einki hoyrt aftur frá landsstýrinum, hóast hetta varð lovað arbeidarafelagnum.

Verða løngjaldsstovurnar hjá arbeidarafeløgnum ein »saga blot«, tá kelduskatturin kemur? Ella fara fakfeløgini at ganga undir treytirnar frá landsstýrinum — og gjalda eina on-line-skipan og fara at útbúgva fólk til at avgreiða kelduskattin? Ella finst ein onnur loysn?

Hesir spurningarnir kunnu ikki svarast enn. Men hann var frammi á kjakfundi í Føroya Arbeidarafelag seinasta leygardag.

Har kom millum annað fram, at FA — meginfelagið hjá øllum arbeidarafeløgnum — uttan fyri Havnina og Klaksvíkina — einki hevur hoyrt um skattamálið frá landsstýrinum síðan í vár, hóast landsstýrið hevði lovað fleiri fundir og upplýsingar.

Frá landsstýrinum fingur vit kalt og kyniskt at vita, at fakfeløgini sjálvi skulu gjalda on-line-útgærd og útbúgving av fólki. Tað kundu vit ikki

ganga við til, og hildu, at landsstýrið átti at gjalda tað sum landsstýrið kravdi, eins og landsstýrið jú eigur og hevur gildið útgærd og útbúgving hjá Gjaldstovuni.

Segði FA-formaðurin, Ingeborg Vinther, tá hon upplýsti fundarluttakararnar um málið, eftir at Eyðun av Rógvi Olsen, stjóri á líkningarráðnum, hevði greitt frá ætlaða samtiðarskattinum.

Kunnu sambært avtaluna

Eyðun av Rógvi Olsen upplýsti í síni framlegu, at í samband við tilrættaleggjanina av samtiðarskattinum hevði fyrirleikandi nevndin saman við umboði frá landsstýrinum havt fund við Føroya Arbeidarafelag, um feløgini kundu varðveita løngjaldsstovurnar.

Stjórin á líkningarráðnum segði, at sambært landsstýrinum og sáttmálan (helst sáttmálan millum P.f. Elektron og Føroya Landsstýri, blaðm.) kunnu løngjaldsstovurnar koma upp á tal sum skatta-avrokningarstöð, um hesar kunnu lúka ávisar treytir í samband við elektronkervið.

Sambært Eyðun av Rógvi Olsen høvdu arbeidarafeløgini ynks at komið inn í myndina, tá skatturin er farin av. Hann segði, at hetta kann lata seg gera, um arbeidsgevarin letur listan til løngjaldsstovurnar, eftir at peningastovurnar hava havt listan og skatturin er afturhildin.

Somu treytir sum peningastovurnar

— Men hvørjar treytir

skulu løngjaldsstovurnar uppfylla, spurdi ein fundarluttakari.

Stjórin á líkningarráðnum svaraði, at treytin var hon, at løngjaldsstovurnar skuldu virka á sama hátt sum deildirnar hjá peningastovnunum og fáa listan yvir skattgjaldararnar áðrenn skattur var farin av.

Í hesum sambandi upplýsti hann eisini, at kundu fakfeløgini ganga við til hesa skipanina, skuldu løngjaldsstovurnar gjalda kostnaðin.

Men henda møguleikan hava fakfeløgini ikki verið sinnað at taka undir við, tí tey hava ikki hildið seg hava nakað við skatta-aftirhaldan at gera.

Í samband við henda spurningin legði Ingeborg Vinther afturat, at kravið hjá landsstýrinum var, at fakfeløgini sjálvi skuldu gjalda alla útgærd og útbúgving av fólki. Eisini upplýsti hon, at Føroya Arbeidarafelag einki hevði hoyrt aftur frá landsstýrinum um henda týðingarmikla spurningin hjá fakfeløgnum, ið hava løngjaldsstovur.

Kunnu ikki eftirhalda skuld

Í samband við hetta málið varð eisini spurt, hvør hevur fyrsta prioritet, um ein persónur hevur skuld — bankin ella skattamyndugleikin?

Eyðun av Rógvi Olsen upplýsti, at sambært avtaluni millum landsstýrið og peningastovurnar hava peningastovurnar ikki rætt at eftirhalda skuld, tá teir fáa lónina og skulu eftirhalda skattin.

Tað eydnaðist ikki at fáa eina viðmerking frá landsstýrismanninum í skattamálið, Torbjørn Poulsen.

Neyðarrópið hjálpti — fólk kom at egna

— Løgið at vit mangla fólk at egna, tá tað ljóðar, at summi ganga arbeidsleys og fáa stuðul, sigur ein egningsarmaður

Neyðarrópið í útvarpinum á miðdegð hósdagin, um at einki fólk var at egna, hjálpti. Seinrapartin kom nógv fólk út á vestaru bryggju at egna.

Hetta gjørdi, at teir seks útróðrarbátarnir í Havn sluppu út aftur seinrapartin í gjár. Men sum stóðan var fyrrapartin hósdagin, so høvdu teir ikki sloppið úttafur.

Tá høvdu teir bert nóg mikið av stampum til at fara út hósdagin, og nær um einki fólk var og egndi tá. Mennirnir vóru heilt ørkymlaðir — endiliga gott veður og spakur streymur, men einki fólk at egna!

Í onkrum skúri stóð egningarformaðurin einsamallur saman við einari ungari kvinnu. Onkur skúkur var tómur, meðan tveir, trýggir og fyra mans stóðu í øðrum. Og pláss er

í summum fyri upp móti fimtan fólkom.

Lagið var tí ikki gott á monnum, og summir vóru bæði troyttir og móðir — høvdu staðið og egnt til seint á nátt.

Pensionistar og børn álitid

Sosialurin prátaði við nakrar:

— Um pensionistar og børn — ja, frá seks árum og upp í 16' ár — ikki egndu, so lógu bátarnir fyri egning. Pensionistarnir og børnin eru álitid, sigur Áge Vesturskarð.

Men hví er tað so ringt at fáa fólk at egna?

Áge heldur, at pensionistarnir halda seg aftur, tí teir verða straffaðir fyri at hjálpa bátunum. Inntøkan fyri at egna verður lögð oman á pensiónina, so skattamogdind verður so nógv, at úrslitið er lutfalsliga meiri skattur.

Onkur heldur, at tað kann ikki vera rætt, at ein pensionistur, sum roynir

Olaf Samuelsen, sum egndi sjálvur annar: — Ongatið hevur verið so ringt fyrr!

at stytta sær um tíðina og hjálpi bátunum við egning, skal verða undirdiktur í skatti.

— Hvørjum blað, ert tú frá, spyr onkur.

Tá hann fær at vita, hvat blaðið er, sigur hann, ið er tjóðveldismaður, at bæði Javnaðarflokkurin og Tjóðveldisflokkurin eisini eiga sín lut í, at skattaskeivleikin er sum hann er.

15.000 kr. í fjør

Kjartan Jacobsen, for-

maður á Neptun, letur illa at. Hann sigur, at um somu tíð í fjør var skururin fullur av fólki. Nú stendur hann sjálvur triði og egnir saman við eini danskari kvinnu.

Tey fáa 50 kr. fyri stampin og Kjartan sigur, at ein sum egnir hampiliga skjótt, klárar einar 8—10 stampar um dagin.

Um hesa tíðina í fjør útbetalt hann einar 15.000 kr. um vikuna í løn fyri egning. Men nú kemur talið langt og frá so høgt upp.

Kjartan Jacobsen: — Útbetalt 15.000 kr. um vikuna í fjør. Í ár?

Egningarformaðurin hjá Harðaberg, Áge Johannesen, sigur, at báturin avreiddi millum 25-30.000 pund hósmorgunin, men ivasamt var um hann slapp úttafur. Teir, ið áttu Skoparan, hava leigað Harðaberg til Havnar.

hava teir ikki. Olaf sigur, at fólk veit, at tá tað er útróðrarveður, má egnast.

Og útróðrarveður er. Olaf Samuelsen sigur, at streymurin er javnt góður restina av árinum.

Løgið

Fleiri, sum Sosialurin tosaði við uttan fyri egningararkúrarnar, hildu tað vera løgið, at fólk ikki fæst at egna, tí tað hevur ljóðað, at fleiri ganga uttan arbeiði. Nakað er galið, um hesi fáa dagpening á Almastovuni, og vit mangla fólk, segði ein, ballaði sær eina sigarett og fór til døgurða.

Ongatið so ringt

Olaf Samuelsen, reiðari á Egir, sigur at so ringt hevur tað ikki verið fyrr. Hann sigur seg ikki vita, hvat ger, at fólk ikki timir at egna — um tað er skatturin ella okkurt annað.

Hann sigur tað sama sum Áge Vesturskarð, at álitid er børn frá 12 árum og uppeftir. Aftaná skulatið koma tey so trúliga.

Um teir hava lýst eftir fólki at egna? Nei, tað